Nieuwsbrief
Stichting Beekdal de Oude Riet, November ‘26

****

‘Het dal van de Oude Riet: een verdwenen zeearm rond Noord- en Zuidhorn’

Lezing door Nynke van der Laan
en Sido Blaam

datum: **donderdagavond 5 novembe**r,
Cultureel Centrum Zuidhorn, Jellemaweg 3, 9801 CG Zuidhorn

Organisatie: Historische Kring Zuidhorn (HKZ)
en Stichting Beekdal de Oude Riet.
Aanvang: inloop vanaf 19.30 uur - tot 22.00 uur
Toegang is 4 Euro voor leden van de HKZ en 7 voor niet-leden.

Deel van een paneel uit de tentoonstelling in het Wierdenmuseum Ezinge uit 2021. Het toont de loop van Oude Riet langs en om de keileemrug van Zuid- en Noordhorn.

Aan de zuidoostkant van Noord- en Zuidhorn stroomde ooit een veenriviertje naar het noorden. In de vroege middeleeuwen maakte een inbraakgeul vanuit de Lauwerszee gebruik van deze bedding. De zeearm de Oude Riet boog bij Den Horn naar het westen. In de late middeleeuwen werd deze stroom ingepolderd.

In deze **lezing** gaat het om het ontstaan van dit beekdal/zeearm de Oude Riet, de veranderingen in het landschap en het verdwijnen van deze zeearm. Natuurlijk ook over de sporen die achterbleven.

Onze sprekers hebben hun sporen verdiend: **Nynke van der Laan** is medeauteur van de veelgeprezen **Landschapsbiografie Westerkwartier** die voorjaar 2025 uitkwam. Nynke is projectmedewerker landschap en cultuurhistorie bij Landschapsbeheer Groningen. **Sido Blaam** studeerde Landschapsgeschiedenis en schreef een scriptie over de verveningen in het Westerkwartier. Hij werkt voor Prolander, de uitvoeringsorganisatie voor het landelijk gebied van de provincies Drenthe en Groningen.

De **organisatie** is in handen van Historische Kring Zuidhorn (HKZ) en onze Stichting. De HKZ organiseert elk jaar enkele lezingen en heeft enkele honderden leden. Voor onze stichting wordt dit de vierde lezing: in 2023 verzorgden eerst archeoloog en landschapshistoricus Ben Westerink, in 2024 hydroloog, weten- en waterschapper, Henk Hut, elk een lezing. Vorig jaar sprak Koos Vos over de Oude Riet als transportader.

In rood omcirkeld de locatie van de nieuwe wijk ten oosten van Zuidhorn. De pijlen (door ons geplaatst) wijzen naar toponiemen Oude Riet en uiterdijk, buitendijks.

Actualiteit – noem deze wijk ‘de Oude Riet’!

Het onderwerp van de lezing is erg **actueel** omdat de komende jaren hier – waarschijnlijk - **woningbouw** plaats vindt. Daarom stellen we voor **deze wijk te vernoemen naar deze oude rivier/zeearm**. Kortom:

Noem de nieuwe wijk ‘de Oude Riet’.

Aanleg van deze nieuwe wijk is momenteel in discussie. Op 17 maart jl. was er een inloopavond, waarin inspraakreacties zijn verwerkt.

Deze wijk – nu nog onder de werknaam Oostergast-Oost - komt te liggen in het voormalige Oude Riet dal. De gemeentelijke stukken geven aan dat de Oude Riet hier sinds 1990 is verdwenen. Maar in de bodem en in het reliëf zijn de sporen nog altijd te vinden. Onzes inziens zijn Zuider- en Oostertocht restanten van de Oude Riet en stroomde hier eeuwen lang een beek / zeearm. Hoe mooi zou het zijn om die historie in de **naamgeving** te laten doorklinken. Voor de **straatnamen** zou de gemeente kunnen kijken naar Groningse Riviernamen of eventueel naar veldnamen in dit gebied.

Ons voorstel is voorjaar 2026 ingediend bij projectleider Wonen van de gemeente in reactie op het ‘Streefbeeld voor woningbouw in Oostergast Oost’ en bij de Secretaris adviescommissie naamgeving openbare ruimte van de gemeente.

****

Dit aan AI ontleende plaatje inspireert, maar bij nader inzien zal een fietser al snel nattigheid voelen.

Landmerk: pas op de plaats

In een vorige Nieuwsbrief schreven we over de realisatie van een *landmerk* aan het Dwarsdiep. Zo’n landmerk kun je zien als een kunstwerk in de openbare ruimte, dat bezoekers iets bijzonders laat ervaren. We dachten aan iets in de vorm van een turfschip. In deze omgeving werd turf gebaggerd en afgevoerd naar de stad Groningen of naar lokale afnemers. Zou dat geïntegreerd kunnen worden in de nieuwe brug over het diep?

Eerder berichtten we ook al dat leerlingen van het Technasium in Leek ontwerpen maakten voor zo’n landmerk. Intussen zijn we wat stappen verder, maar denken we toch na over beter haalbare alternatieven.

****

Jaarverslag en donaties

In 2025 veranderde het Platform Oude Riet in Stichting Beekdal de Oude Riet. Ons **jaarverslag is** te vinden op de website, www.ouderiet.com We ontvangen (nog) geen subsidies, daarom zijn **donaties** meer dan welkom, ten name van stichting Beekdal de Oude Riet, rek. nr. NL27RABO 0175 1482 01

Aan de wandel langs de Oude Riet – I

Dit voorjaar kwam onze folder met zes wandelingen en fietstochten langs de Oude Riet eindelijk uit. Ze liggen op toeristische vindplaatsen, zoals bij Nienoord en binnenkort in de bibliotheek Winsum, dat onlangs 50 exemplaren bestelde. Er zullen vast nog wat kinderziektes zijn, maar de routes ontsluiten het Westerkwartier. We zijn er als stichting heel blij mee.

****

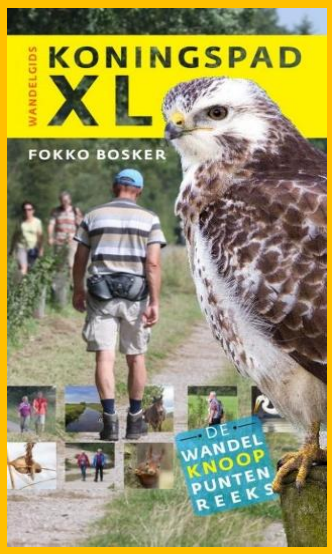

Aan de wandel II

Daar blijft het niet bij. Dit najaar gaan we nakijken of er een LAW, een lange afstand wandelroute, gerealiseerd kan worden langs en door het dal van de Oude Riet. Met de ervaren wandelboekenschrijver Fokko Bosker gaan we ons over die mogelijkheid buigen. Bosker schreef al een dozijn wandelboeken en weet aan elk boek een mooie draai te geven. Hij heeft er zin aan. We hopen dat het gaat lukken.

****

Aan de wandel III

In 2025 liet de gemeente Westerkwartier 50 nieuwe informatieve toeristische borden ontwikkelen. U weet wel, de oude ANWB borden zijn *op*, hoogste tijd voor wat nieuws. Dit najaar worden de borden geplaatst. Daaronder een zestal borden over de Oude Riet. Bijvoorbeeld op een mooie plek langs de Spanjaardsdijk, iets ten westen van Den Ham. Aafke Steenhuis schreef:

‘*Wolken fluitenkruid en kruidige meidoornbloesems staan langs de Spanjaardsdijk, een oud, bochtig dijkje, een stuk ten westen van Fransum. Nog steeds die strakblauwe lucht, die verwachtingsvolle wind. Meimaand, bloeimaand. … Kieviten zwieren door de lucht en roepen hun voorjaarskreet: kiejewiet, kiejewiet! Scholeksters scheren over het land: tepiet, tepiet, tepiet! Ten westen van het dijkje zijn geen boerderijen, wegen of bomen, het is een leeg gebied. Er zijn alleen schapen en koeien. De wind waait onstuimig over het hoge, wuivende gras. De zon blikkert op die golvende, groene weiden. Het lijkt wel een brede rivier die voorbij stroomt! En opeens dringt het tot me door: maar dit was water! Dit is de vroegere bedding van de Oude Riet, die vanuit het zuiden in een brede monding naar de zee stroomde. En het liefelijke Spanjaardsdijkje waarover ik nu fiets was toen een dijk die de zee moest tegenhouden’.* ‘Aafke Steenhuis, Verhalen van het Groninger Ommeland, 2007’.

****

Statistiek website

Onze website www.ouderiet.com wordt goed gevonden. Met name de nieuwsberichten worden door honderden mensen bekeken en opgehaald (gedownload) worden. Het vaakst opgehaald zijn de lezingen van Ben Westerink (1154x) en het congresverslag (964x) uit resp. 2023 en 2022. Ook recentere stukken worden gevonden, zoals het interview met Jan Boerema, (april 2026) toch ook 138 x.

****

Contact - www.ouderiet.com, email via info@ouderiet.com